Комунальний заклад «Криворізький фаховий медичний коледж» Дніпропетровської обласної ради» **СИЛАБУС** **ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З МЕДСЕСТРИНСТВА У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ ТА ХІРУРГІЇ** **2026**	
Освітній компонент	Виробнича практика з медсестринства у внутрішній медицині та хірургії (ОК 28)
Освітньо-професійна програма	Медико-профілактична справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	223 Медсестринство
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Статус освітнього компонента	Обов'язковий (ОК 28, цикл практичної підготовки)
Форма навчання	Денна
Рік навчання та семестр	3 рік навчання / VI семестр
Кількість кредитів ECTS та обсяг	3 кредити ECTS / 90 годин Робота у відділеннях — 60 годин Самостійна робота — 30 годин 10 навчальних днів
Укладачі	**Разумова В.В.** – викладач першої категорії Криворізького фахового медичного коледжуциклової комісії клінічних дисциплін №1, **Вибіцька О.В.** – викладач вищої категорії Криворізького фахового медичного коледжуциклової комісії клінічних дисциплін №2, методист.
Керівники практики	Методичні керівники від Коледжу та керівники від баз практики, призначені в установленому порядку.
Контакти та консультації	Контактні дані керівників та графік консультацій повідомляються здобувачам освіти до початку практики.
Бази практики	Практика проводиться на базах закладів охорони здоров'я, з якими коледжем укладено договори про проведення практики. Здобувачі фахової передвищої освіти можуть самостійно пропонувати базу для проходження практики відповідно до положення про практичне навчання у Криворізькому фаховому медичному коледжі.
Анотація до курсу	Виробнича практика з медсестринства у внутрішній медицині та хірургії (ОК 28) є обов'язковим компонентом практичної підготовки за освітньо-професійною програмою «Медико-профілактична справа» (професійна кваліфікація — фельдшер санітарний). Практика проводиться у стаціонарних відділеннях терапевтичного та хірургічного профілю, де здобувачі закріплюють уміння оцінювати стан пацієнта, виконувати медсестринські маніпуляції, надавати невідкладну долікарську допомогу, вести медичну документацію та проводити профілактичну роботу. Зважаючи на медико-профілактичне спрямування програми, особлива увага приділяється дотриманню санітарно-

	протиепідемічного режиму та вимог інфекційного контролю у відділеннях, профілактиці інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги, дезінфекційним і стерилізаційним заходам, відбору біологічного матеріалу для лабораторних досліджень та безпечному поводженню з медичними відходами. Програма також передбачає роботу в електронній системі охорони здоров'я (MIC Health24), з Фармацевтичним компендіумом, інфузійними та шприцевими насосами і розвиток «м'яких» навичок (soft skills).
Мета та завдання курсу	Метою виробничої практики є формування та розвиток загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Медико-профілактична справа», закріплення практичних навичок з медсестринства у внутрішній медицині та хірургії і забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму в умовах закладу охорони здоров'я, а також розвиток «м'яких» навичок (soft skills). Завдання курсу: - розвиток клінічного мислення, уміння оцінювати стан пацієнта, складати план медсестринського догляду та оцінювати його результати; - досконале оволодіння технікою медсестринських маніпуляцій у терапевтичному та хірургічному відділеннях; - формування вміння надавати невідкладну долікарську допомогу та діяти в складі мультидисциплінарної команди; - закріплення навичок організації та контролю санітарно-протиепідемічного режиму, інфекційного контролю, дезінфекції, стерилізації та поводження з медичними відходами; - проведення профілактичної та санітарно-просвітницької роботи, ведення медичної документації, зокрема в електронній системі охорони здоров'я. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Медико-профілактична справа» (2026) для освітнього компонента ОК 28 відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»: - інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях. - загальні компетентності: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця

	у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

	СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію. - додаткові спеціальні компетентності: ДСК 1. Здатність до вміння використовувати професійно-профільовані знання для обробки динамічних, кількісних та якісних даних методами медичної статистики. ДСК 2. Здатність до використання здобутих теоретичних знань та практичних навичок для оволодіння методами санітарно-гігієнічних досліджень, умов для гарантування безпеки, охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку дітей. ДСК 3. Здатність до застосування професійно-профільованих знань під час лабораторного дослідження мікробіологічних об'єктів, чинників навколишнього та виробничого середовища, взяття проб і біологічного матеріалу. ДСК 4. Здатність до застосування методів контролю, спостереження, опису, ідентифікації та класифікації об'єктів предмета санітарно- епідеміологічної діяльності. ДСК 5. Здатність до розпізнавання випадків харчових отруєнь, професійної патології, спалахів інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань, прогнозувати їхні наслідки, проводити епідеміологічне обстеження осередків.
Програмні результати навчання	РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації. РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

	РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров’я та зміцнення здоров’я пацієнта. РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров’я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів. РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню. ДРН 1. Здійснювати різні види контролю за об'єктами, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, з метою визначення можливих чинників ризику та їхнього впливу на стан здоров'я населення. ДРН 2. Визначати можливі чинники ризику захворювань інфекційної та неінфекційної природи, їхній вплив на стан здоров'я населення, аналізувати та узагальнювати результати діяльності, розробляти заходи спрямовані на збереження та зміцнення здоров’я населення та оздоровлення навколишнього середовища. ДРН 3. Брати участь в проведенні попереджувально-профілактичних заходів, поточного санітарного та епідеміологічного нагляду, протиепідемічних та карантинних заходів, дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров’я з метою забезпечення збереження навколишнього та виробничого середовища.

	ДРН 4. Розслідувати випадки харчових отруєнь, професійної патології, спалахів нозокоміальних інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань. ДРН 5. Здійснювати дезінфекційні, дезінсекційні, дератизаційні заходи та проводити контроль за стерилізацією, користуючись нормативними документами.

Зміст курсу та розподіл навчального часу

№	Клінічний цикл та база	Дні	Робота у відділенні, год	Самостійна робота, год
1	Медсестринство у внутрішній медицині — терапевтичне відділення	5	30	15
2	Медсестринство в хірургії — хірургічне відділення	5	30	15
	Усього	10	60	30

Медсестринство у внутрішній медицині

Робочі місця здобувача освіти: пост медичної сестри, маніпуляційний кабінет, процедурний кабінет, палати пацієнтів, кабінети інструментальної та функціональної діагностики; приймальний спокій, ознайомлення з роботою відділу інфекційного контролю.

Робота у терапевтичному відділенні регламентується посадовими обов'язками на кожному робочому місці і спрямована на самостійне та під контролем медичних сестер/братів виконання обов'язкових практичних навичок, удосконалення професійних компетентностей із задоволення потреб пацієнта. Під час проходження практики здобувачі освіти виконують медсестринське обстеження та медсестринську діагностику, проводять підготовку пацієнтів до діагностичних досліджень, планують і виконують медсестринські втручання, оцінюють та корегують індивідуальні плани догляду, визначають і вирішують проблеми пацієнта, здійснюють медсестринський догляд, ведуть медичну документацію, приймають участь в заходах для забезпечення лікувально-охоронного режиму та створення безпечного лікарняного середовища, надають консультативну допомогу пацієнтам та їх родичам, проводять профілактичну роботу.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Реєстрація пацієнтів, що поступають у стаціонар.
2. Здійснення медсестринського обстеження, оцінювання стану пацієнта.
3. Визначення проблем пацієнта, медсестринська діагностика.
4. Складання плану догляду за пацієнтом (загального, за проблемою), оцінювання результату, корекція.
5. Оцінювання функціонального стану пацієнта:
   - проведення антропометрії;
   - підрахунок частоти дихальних рухів (ЧДР);
   - визначення пульсу та його характеристика, реєстрація результату;
   - вимірювання артеріального тиску, оцінювання отриманих даних; реєстрація результату;

	● вимірювання температури тіла, реєстрація результату; ● проведення пульсоксиметрії. 6. Підготовка пацієнтів та забір матеріалу для лабораторних досліджень: ● мокротиння для дослідження (загального, бактеріологічного, на антибіотикограму); ● сеча для загального аналізу та за Нечипоренком; ● взяття крові для біохімічного дослідження; 7. Підготовка пацієнтів до інструментальних і функціональних методів обстеження: ● бронхоскопії; ● бронхографії; ● спірографії; ● пневмотахометрії; ● пікфлуометрії; ● ЕКГ; ● холтерівськогомоніторування; ● плевральної пункції; ● пункції черевної порожнини (лапароцентезу); ● фіброгастродуоденоскопії; ● УЗД черевної порожнини. 8. Застосування лікарських засобів: ● сублінгвально (під язик); ● перорально (через рот); ● закрапування крапель в очі та ніс; ● розведення антибіотиків; ● набирання ліків з ампули; ● проба на індивідуальну чутливість до антибіотика, оцінювання результату; ● спостереження за проведенням антибіотикотерапії; ● виконання всіх видів ін’єкцій (внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом’язових, внутрішньовенних). 9. Здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з різними захворюваннями терапевтичного профілю: ● проведення оксигенотерапії через носову канюлю та через носовий катетер; ● використаннямедичнихдевайсів; ● спостереження за сечовим катетером; ● спостереження за ангіокатом; ● техніка транспортування пацієнта різними способами;

	● техніка перекладання пацієнта; ● догляд за пацієнтом зі зниженою рухомістю; ● визначення добового діурезу і водного балансу; ● годування важкохворого з ложки та за допомогою напувальниці; ● догляд при гарячковому стані; ● допомога при блюванні; ● застосування газовідвідної трубки; ● постановка клізм (очисної, послаблювальної, медикаментозної); ● визначення набряків; ● катетеризація сечового міхура жінки гумовим катетером. 10. Забезпечення особистої гігієни пацієнта: ● допомога пацієнту під час гігієнічної ванни; ● підмивання пацієнтки; ● заміна натільної і постільної білизни; ● догляд за ротовою порожниною, очима, вухами; ● догляд за шкірою; ● профілактика пролежнів. 11. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур: ● застосування міхура з льодом; ● застосування гірчичників; ● застосування грілки; ● проведення інгаляцій; ● постановка зігрівального компресу. 12. Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при: ● нападі бронхіальної астми; ● кровохарканні; ● гіпертонічному кризі; ● нападі стенокардії; ● інфаркті міокарда; ● гострій серцевій недостатності; ● гострій судинній недостатності; ● різних проявах медикаментозної алергії (місцеві реакції, системні прояви, анафілактичний шок). 13. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. 14. Передстерелізаційне очищення медичного інструментарію. 15. Очищення та дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. 16. Приготування робочого розчину дезінфекційного засобу. 17. Збір та утилізація відпрацьованого матеріалу.

	18. Застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів. 19. Ведення медичної документації(ведення документації в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ), карта стаціонарногопацієнта, листок лікарськихпризначень, інформаційназгодапацієнта, температурний лист, лист медсестринськогопроцесу, план догляду за пацієнтом, журнал з прибирання(поточного, генерального, заключного), журнал кварцювання, статистичний талон, порційнавимогатощо). 20. Інфекційна безпека медичної сестри під час обстеження пацієнта, у процесі виконання діагностичних досліджень та маніпуляцій. 21. Правила охорони праці та техніки безпеки під час роботи з електроприладами. Для контролю виконання обов'язкових практичних навичок керівником, здобувач фахової передвищої освіти заповнює щоденник виробничої практики з кількістю відпрацьованих маніпуляцій. Виконання маніпуляцій, які відсутні в переліку практичних навичок, але зустрічаються в стаціонарі, враховуються студентом додатково.
Медсестринство в хірургії	Робочі місця здобувачів фахової передвищої освіти: перев'язувальна (чиста і гнійна), операційна, гіпсовочна, пост медичної сестри, кабінети додаткових методів обстеження, операційні. Під час роботи у хірургічному відділенні здобувачі освіти знайомляться з посадовими обов'язками на кожному робочому місці, яких дотримуються під час праці самостійно та під контролем медичних сестер. Втілення медсестринського процесу відбувається згідно його етапів: здобувачі фахової передвищоїосвіти самостійно оцінюють стан тяжкості пацієнтів, визначають послідовність заходів з підготовки пацієнтів до операцій та процедур, заповнюють плани догляду за пацієнтом, виконують медсестринські втручання та призначення лікаря. Роботу здобувачів фахової передвищої освіти контролюють досвідчені медичні сестри відповідних підрозділів хірургічного стаціонару. Для повного виконання програми практики можна передбачати відпрацювання практичних навичок на муляжах, фантомах у кабінеті тренінгу. Виконання обов'язкових практичних навичок може змінюватися залежно від профілю хірургічного відділення. **ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК** 1. Заповнення медсестринської історії хвороби пацієнтів, що поступають у хірургічний стаціонар. 2. Підготовка пацієнтів до інструментальних методів дослідження: ● ендоскопічного дослідження (бронхоскопії, фіброгастродуоденоскопії, цистоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії), залежно від відповідного відділення відпрацювання практики; ● рентгенологічного дослідження (жовчного міхура, нирок, сечовивідних шляхів, таза, поперекового відділу хребта),

	залежно від відповідного відділення відпрацювання практики; ● ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза; ● комп'ютерної томографії; ● магнітно-резонансної томографії; 3. Транспортування та перекладання хірургічних пацієнтів. 4. Транспортування пацієнтів з переломами таза, стегнової кістки, ребра, хребта. 5. Підготовка ватно-марлевих кульок, серветок, тампонів. 6. Знезаражування і передстерилізаційне очищення хірургічного інструментарію, шприців. 7. Контроль якості передстерилізаційного очищення. 8. Укладання матеріалу в бікси для стерилізації, використання крафт-пакетів. 9. Обробка рук сучасними методами. 10. Одягання операційної сестри і хірурга. 11. Підготовка стерильного стола до роботи в перев'язочній та операційній. 12. Складання інструментів для: ● трахеостомії; ● плевральної пункції; ● первинного хірургічного оброблення ран; ● лапароцентезу; ● апендектомії; ● лапаротомії; ● трепанації черепа; ● ампутації кінцівки; ● скелетного витягання. 13. Підготовка ліжка для післяопераційного пацієнта. 14. Заповнення інфузійних систем і підключення їх. 15. Взяття крові з вени. 16. Визначення групи крові та резус-фактора експрес-методом. 17. Проведення проб на сумісність крові донора і реципієнта. 18. Промивання шлунка. 19. Постановка клізм. 20. Катетеризація сечового міхура. 21. Підготовка пацієнта до планової операції. 22. Проведення премедикації. 23. Проведення туалету операційних та гнійних ран. 24. Зняття швів. 25. Накладання м'яких і твердих пов'язок: ● клейових, пластирних, гелевих; ● бинтових; ● чепець; ● на одне і обидва ока;

	● вуздечку; ● хрестоподібної на потилиці з переходом на спину; ● колосоподібної на плечовий суглоб; ● спіральної на грудну клітку; ● на грудну залозу; ● Дезо; ● черепашачу на ліктьовий та колінний суглоби; ● “лицарська рукавичка”; ● на палець (спіральну, колосоподібну); ● косинкову на верхню кінцівку; ● восьмиподібну на надп’ятковий суглоб; ● поворотну на стопу; ● еластичних бинтів на кінцівки; ● тіснотугу. 26. Накладання твердих пов’язок: ● застосування лікувальної іммобілізації; ● підготовка гіпсових бинтів, лонгет, накладання і зняття; ● підготовка до застосування шини Беллера. 27. Накладання джгута при артеріальній кровотечі. 28. Накладання стискаючої пов’язки при венозній кровотечі. 29. Пальцеве притискання артерій. 30. Ведення медичної документації: картка стаціонарного пацієнта, температурний лист, листок лікарських призначень; документації кабінету переливання крові: гемотрансфузійний епікриз, протокол переливання трансфузійних рідин, лист переливання трансфузійних рідин, журнал визначення груп крові та резус-фактору. 31. Застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів. Для контролю виконання обов’язкових практичних навичок керівником, здобувач фахової передвищої освіти заповнює щоденник виробничої практики з кількістю відпрацьованих маніпуляцій. Виконання маніпуляцій, які відсутні в переліку практичних навичок, але зустрічаються в стаціонарі, враховуються студентом додатково.
Самостійна робота	Самостійна робота становить 30 годин (30 % загального обсягу практики), по 15 годин у кожному клінічному циклі. Вона включає удосконалення недостатньо засвоєних практичних навичок, у тому числі в симуляційному кабінеті, роботу з джерелами інформації та нормативно-правовою базою охорони здоров’я, санітарно-просвітницьку роботу з пацієнтами та їхніми родичами. Індивідуальні завдання (здобувач освіти виконує одне з них): оцінювання дотримання санітарно-протиепідемічного режиму та гігієни рук у відділенні за чек-листом із висновками й пропозиціями; аналіз організації збирання та тимчасового

	зберігання медичних відходів у відділенні відповідно до наказу МОЗ України № 1827; розроблення пам'ятки або санітарного бюлетеня з профілактики інфекційних чи неінфекційних захворювань для пацієнтів; профорієнтаційна робота серед працюючої молоді та учнів закладів загальної середньої освіти за місцем проходження практики.
Пререквізити	ОК 7 «Анатомія та фізіологія людини», ОК 11 «Медсестринський догляд за пацієнтом», ОК 12 «Основи медсестринства у внутрішній медицині», ОК 13 «Основи медсестринства в хірургії з першою медичною допомогою», ОК 16 «Мікробіологія, вірусологія, імунологія», ОК 17 «Інфектологія та інфекційний контроль», ОК 27 «Виробнича практика з основ медсестринства».
Кореквізити	ОК 18 «Епідеміологія з медичною паразитологією», ОК 19 «Комунальна гігієна з основами санітарної справи та загальної екології», ОК 20 «Гігієна харчування з методами санітарно-гігієнічних досліджень»; взаємопов'язане застосування знань і навичок двох клінічних циклів практики.
Постреквізити	ОК 29 «Переддипломна практика», ОК 30 «Кваліфікаційний іспит», професійна діяльність фельдшера санітарного.
Методи навчання	Практична робота в закладах охорони здоров'я під керівництвом медичних працівників; виконання медсестринських маніпуляцій; обстеження, спостереження і догляд за пацієнтами; робота в електронній системі охорони здоров'я; відпрацювання навичок у симуляційному кабінеті; аналіз клінічних ситуацій; санітарно-просвітницька робота; самостійна робота з документацією та джерелами інформації.
Методи контролю	Спостереження за виконанням практичних навичок; перевірка щоденника й звіту; аналіз відгуку керівника від бази практики; контроль самостійної роботи та індивідуальних завдань; захист звіту з практики (залік).
Види контролю	Поточний контроль виконання програми здійснює безпосередній керівник практики постійно та методичний керівник практики періодично; підсумковий контроль — два заліки відповідно до клінічних циклів (медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в хірургії), які організовуються в останній день відповідного циклу.

Підсумковий контроль та вимоги до звіту

Відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (наказ МОН України від 02.05.2023 № 510) та положення Криворізького фахового медичного коледжу «Про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої та вищої освіти» після проходження виробничої практики здобувачі освіти захищають звіт з практики у формі заліку. Залік з практики приймається на базі коледжу або в закладі охорони здоров'я.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Звіт з практики складається з таких розділів:

— щоденник, який підписаний та завірений на базі практики;

— відгук про роботу та здобувача освіти під час практики з оцінкою керівників практики від бази, завірений на базі практики;

— текстовий звіт, у якому здобувач освіти узагальнює інформацію про виконану роботу під час практики.

Перелік питань до заліку

Медсестринство у внутрішній медицині:

1. Порядок реєстрації пацієнтів, що поступають у стаціонар. Ведення медичної документації, зокрема в електронній системі охорони здоров'я (MIC Health24).
2. Медсестринське обстеження пацієнта терапевтичного профілю, визначення проблем пацієнта, медсестринська діагностика.
3. Складання плану догляду за пацієнтом (загального, за проблемою), оцінювання результату та корекція.
4. Оцінювання функціонального стану пацієнта: антропометрія, підрахунок ЧДР, визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску й температури тіла, пульсоксиметрія; реєстрація результатів.
5. Підготовка пацієнта та забір мокротиння для загального, бактеріологічного дослідження та на антибіотикограму.
6. Забір сечі для загального аналізу та за Нечипоренком.
7. Техніка взяття крові з вени для біохімічного дослідження.
8. Підготовка пацієнтів до бронхоскопії, бронхографії, спірографії, пневмотахометрії, пікфлуометрії.
9. Підготовка пацієнтів до ЕКГ і холтерівського моніторування.
10. Підготовка пацієнтів до плевральної пункції та лапароцентезу; участь медичної сестри в їх проведенні.
11. Підготовка пацієнтів до фіброгастродуоденоскопії та УЗД черевної порожнини.
12. Застосування лікарських засобів сублінгвально, перорально, закрапування крапель в очі та ніс.
13. Розведення антибіотиків, проба на індивідуальну чутливість, спостереження за проведенням антибіотикотерапії.
14. Техніка виконання внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових і внутрішньовенних ін'єкцій.
15. Проведення оксигенотерапії через носову канюлю та носовий катетер. Використання медичних девайсів (інфузійних і шприцевих насосів).
16. Спостереження за сечовим катетером і периферичним венозним катетером.
17. Транспортування та перекладання пацієнта; догляд за пацієнтом зі зниженою рухомістю; профілактика пролежнів.
18. Визначення добового діурезу, водного балансу та набряків.
19. Годування важкохворого з ложки та за допомогою напувальниці; догляд при гарячковому стані; допомога при блюванні.
20. Постановка клізм (очисної, послаблювальної, медикаментозної), застосування газовідвідної трубки, катетеризація сечового міхура жінки.
21. Забезпечення особистої гігієни пацієнта: гігієнічна ванна, підмивання, заміна білизни, догляд за ротовою порожниною, очима, вухами, шкірою.
22. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур: міхур з льодом, гірчичники, грілка, інгаляції, зігрівальний компрес.
23. Невідкладна долікарська допомога при нападі бронхіальної астми та кровохарканні.
24. Невідкладна долікарська допомога при гіпертонічному кризі, нападі стенокардії, інфаркті міокарда.
25. Невідкладна долікарська допомога при гострій серцевій і гострій судинній недостатності.
26. Невідкладна долікарська допомога при різних проявах медикаментозної алергії, анафілактичному шоці.
27. Передстерилізаційне очищення медичного інструментарію; очищення та дезінфекція предметів догляду; приготування робочого розчину дезінфекційного засобу.
28. Збір та утилізація відпрацьованого матеріалу.

29. Інфекційна безпека медичної сестри під час обстеження пацієнта, діагностичних досліджень і маніпуляцій. Правила охорони праці під час роботи з електроприладами.
30. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.
31. Організація санітарно-протиепідемічного режиму в терапевтичному відділенні: поточне та генеральне прибирання, дезінфекція поверхонь і предметів догляду.
32. Профілактика інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги: гігієна рук, засоби індивідуального захисту, дії при аварійній ситуації.

Медсестринство в хірургії:

1. Заповнення медсестринської історії хвороби пацієнтів, що поступають у хірургічний стаціонар.
2. Підготовка пацієнтів до ендоскопічних методів дослідження (бронхоскопії, ФГДС, цистоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії).
3. Підготовка пацієнтів до рентгенологічних досліджень (жовчного міхура, нирок, сечовивідних шляхів, таза, поперекового відділу хребта).
4. Підготовка пацієнта до УЗД органів черевної порожнини та малого таза, комп'ютерної та магнітно-резонансної томографії.
5. Правила транспортування та перекладання хірургічних пацієнтів, зокрема з переломами таза, стегнової кістки, ребер, хребта.
6. Техніка підготовки ватно-марлевого матеріалу (кульок, серветок, тампонів).
7. Знезаражування та передстерилізаційне очищення хірургічного інструментарію і шприців, контроль якості передстерилізаційного очищення.
8. Укладання матеріалу в бікси для стерилізації, використання крафт-пакетів.
9. Сучасні методи обробки рук; одягання операційної сестри і хірурга.
10. Підготовка стерильного стола до роботи в перев'язувальній та операційній.
11. Складання наборів інструментів для трахеостомії, плевральної пункції, первинного хірургічного оброблення ран, лапароцентезу, апендектомії, лапаротомії, трепанації черепа, ампутації кінцівки, скелетного витягання.
12. Підготовка ліжка для післяопераційного пацієнта.
13. Заповнення та підключення інфузійних систем; взяття крові з вени.
14. Визначення групи крові та резус-фактора експрес-методом; проби на сумісність крові донора і реципієнта.
15. Промивання шлунка, постановка клізм, катетеризація сечового міхура.
16. Підготовка пацієнта до планової операції, проведення премедикації.
17. Туалет операційних та гнійних ран, зняття швів.
18. Накладання м'яких пов'язок: клейових, пластирних, гелевих, бинтових (чепець, вуздечка, Дезо, колосоподібна, спіральна, черепашача, «лицарська рукавичка», косинкова, восьмиподібна, поворотна), еластичних бинтів на кінцівки.
19. Накладання твердих пов'язок: лікувальна іммобілізація, підготовка гіпсових бинтів і лонгет, накладання і зняття, підготовка шини Беллера.
20. Тимчасова зупинка кровотеч: джгут при артеріальній кровотечі, стискаюча пов'язка при венозній кровотечі, пальцеве притискання артерій.
21. Долікарська допомога при травматичному шоці, переломах, відкритому пневмотораксі, опіках, обмороженні, електротравмі.
22. Долікарська допомога при гострій затримці сечі, печінковій та нирковій кольках, посттрансфузійних ускладненнях.
23. Ведення медичної документації хірургічного відділення та кабінету переливання крові.
24. Застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у хірургічній практиці.
25. Профілактика хірургічної інфекції: асептика й антисептика, контроль якості стерилізації.
26. Збирання, маркування та тимчасове зберігання медичних відходів у хірургічному відділенні відповідно до наказу МОЗ України № 1827.

Політика курсу
Присутність за графіком є обов'язковою. У разі відсутності з поважної причини здобувач повинен повідомити керівника в перший день. Усі пропущені дні підлягають обов'язковому відпрацюванню. Перебування на базі практики — виключно в чистому медичному одязі, змінному взутті, шапочці та з необхідними ЗІЗ (маска, рукавички). Короткі нігті без лаку, відсутність прикрас на руках, зібране волосся. Суворе дотримання норм медичної деонтології та збереження медичної таємниці. Категорично заборонено фото- та відеозйомку пацієнтів, документації, а також публікацію будь-яких матеріалів у соцмережах. Обов'язкове проходження інструктажу з безпеки на базі практики. У разі аварійної ситуації (поріз, укол, контакт з біорідинами) — негайно виконати захисний протокол та повідомити керівника. Щоденник практики, звіт та підписи/печатки мають бути справжніми. Фальсифікація даних тягне за собою анулювання результатів практики. Щоденник заповнюється щодня. Комплект підсумкових документів подається керівнику від закладу освіти у визначений термін (протягом 1–2 днів після завершення практики). Використання мобільних телефонів під час виконання маніпуляцій та спілкування з пацієнтами заборонено.
Політика оцінювання
Система оцінювання результатів навчання з виробничої практики Загальні засади оцінювання Оцінювання якості проходження виробничої практики здобувачами освіти здійснюється за двома обов'язковими складовими (модулями): Медсестринство у внутрішній медицині (диференційований залік); Медсестринство в хірургії (диференційований залік). Кожна складова оцінюється окремо за 4-бальною шкалою: 5 («відмінно»), 4 («добре»), 3 («задовільно»), 2 («незадовільно»). Підсумкова оцінка у відомість та залікову книжку є середнім арифметичним оцінок з двох заліків (Терапія + Хірургія) із заокругленням за стандартними математичними правилами (дробова частина 0,5 і більше заокруглюється на користь здобувача): Оцінка з кожної дисципліни рахується як середнє арифметичне з 3 складників: Оцінка з лікарні (бази практики) — виставляє керівник у лікарні за вашу роботу у відділенні, трудову дисципліну та деонтологію (шкала 2–5). Оцінка за щоденник та самостійну роботу — виставляє викладач коледжу за вчасне, охайне ведення щоденника та виконані завдання самостійної роботи (шкала 2–5). Оцінка за складання білета на залiку — виставляється за виконання 2 практичних навичок за Чек-листом у симуляційній кабінеті (шкала 2–5 Оцінка за цикл практики = (0,2*Оцінка з лікарні + 0,2*Оцінка за щоденник + 0,6* Оцінка за залік)/3
Узагальнений чек-лист оцінювання практичних навичок
Здобувач освіти _____ Група _____ Дата _____ Клінічний цикл _____ Білет № _____ Навичка 1 _____ Навичка 2 _____
Чек-лист застосовується окремо до кожної навички білета. Для кожного критерію встановлюється коефіцієнт: 1 — виконано правильно, повністю та самостійно; 0,5 — виконано частково або з несуттєвою помилкою, виправленою після підказки; 0 — не виконано або виконано неправильно. Бал за критерій дорівнює максимальній вазі критерію, помноженій на коефіцієнт. Критерії конкретизуються відповідно до алгоритму обраної навички до початку заліку.

Критерії виконання кожної навички

№	Критерій	Максимум	Навичка 1	Навичка 2
1	Визначення мети, показань та послідовності виконання навички	2		
2	Ідентифікація пацієнта, пояснення процедури, згода та приватність	2		
3	Підготовка робочого місця, оснащення та пацієнта	2		
4	Гігієна рук, засоби захисту та інфекційна безпека	2		
5	Правильне й послідовне виконання основних етапів навички	6		
6	Спостереження за станом пацієнта, розпізнавання ризиків і реагування	2		
7	Завершення процедури, комфорт пацієнта, поводження з оснащенням і відходами	2		
8	Оцінка результату, документування та передавання інформації	2		
	Разом	20		

У графах «Навичка 1» та «Навичка 2» зазначають фактичний бал за кожним критерієм. Підсумок навички 1 _____ / 20; підсумок навички 2 _____ / 20; разом за дві навички _____ / 40. Примітки викладача _____. Підпис _____.

Переведення балів за білет в 4-бальну оцінку:

Набрані бали за 2 навички	Оцінка за навички з 4-и бальою шкалою	Пояснення
36 – 40 балів	5 («відмінно»)	Маніпуляції виконано бездоганно
30 – 35 балів	4 («добре»)	Виконано правильно, є дрібні неточності
24 – 29 балів	3 («задовільно»)	Допущено незначні помилки
менше 24 балів	2 («незадовільно»)	Маніпуляцію не виконано або порушено безпеку

Якщо за одну з навичок здобувач освіти отримує менше 12 балів (оцінка «2»), весь залік вважається не складеним

Здобувачі освіти, які не надали під час заліку оформленої звітної документації не допускаються до заліку, як такі, що не виконали програму практики. Відпрацювання та повторне складання заліків у відповідності до Положення про практичну підготовку здобувачів освіти у Криворізькому фаховому медичному коледжі.

Система оцінювання результатів навчання з виробничої практики

Загальні засади оцінювання

Оцінювання якості проходження виробничої практики здобувачами освіти здійснюється за двома обов'язковими складовими (модулями):

Медсестринство у внутрішній медицині (диференційований залік);

Медсестринство в хірургії (диференційований залік).

Кожна складова оцінюється окремо за 4-бальною шкалою: 5 («відмінно»), 4 («добре»), 3 («задовільно»), 2 («незадовільно»).

Підсумкова оцінка у відомість та залікову книжку є середнім арифметичним оцінок з двох заліків (Терапія + Хірургія) із заокругленням за стандартними математичними правилами (дробова частина 0,5 і більше заокруглюється на користь здобувача): Оцінка з кожної дисципліни рахується як середнє арифметичне з 3 складників:

Оцінка з лікарні (бази практики) — виставляє керівник у лікарні за вашу роботу у відділенні, трудову дисципліну та деонтологію (шкала 2–5).

Оцінка за щоденник та самостійну роботу — виставляє викладач коледжу за вчасне, охайне ведення щоденника та виконані завдання самостійної роботи (шкала 2–5).

Оцінка за складання білета на заліку — виставляється за виконання 2 практичних навичок за Чек-листом у симуляційній кабінеті (шкала 2–5

Оцінка за цикл практики = (0,2*Оцінка з лікарні + 0,2*Оцінка за щоденник + 0,6* Оцінка за залік)/3

Узагальнений чек-лист оцінювання практичних навичок

Здобувач освіти _____ Група _____ Дата _____
Клінічний цикл _____ Білет № _____
Навичка 1 _____ Навичка 2 _____

Чек-лист застосовується окремо до кожної навички білета. Для кожного критерію встановлюється коефіцієнт: 1 — виконано правильно, повністю та самостійно; 0,5 — виконано частково або з несуттєвою помилкою, виправленою після підказки; 0 — не виконано або виконано неправильно. Бал за критерій дорівнює максимальній вазі критерію, помноженій на коефіцієнт. Критерії конкретизуються відповідно до алгоритму обраної навички до початку заліку.

Критерії виконання кожної навички

№	Критерій	Максимум	Навичка 1	Навичка 2
1	Визначення мети, показань та послідовності виконання навички	2		
2	Ідентифікація пацієнта, пояснення процедури, згода та приватність	2		
3	Підготовка робочого місця, оснащення та пацієнта	2		
4	Гігієна рук, засоби захисту та інфекційна безпека	2		
5	Правильне й послідовне виконання основних етапів навички	6		
6	Спостереження за станом пацієнта, розпізнавання ризиків і реагування	2		
7	Завершення процедури, комфорт пацієнта, поводження з оснащенням і відходами	2		
8	Оцінка результату, документування та передавання інформації	2		
	Разом	20		

У графах «Навичка 1» та «Навичка 2» зазначають фактичний бал за кожним критерієм. Підсумок навички 1 _____ / 20; підсумок навички 2 _____ / 20; разом за дві навички _____ / 40. Примітки викладача _____. Підпис _____.

Переведення балів за білет в 4-бальну оцінку:

Набрані бали за 2 навички	Оцінка за навички з 4-и бальою шкалою	Пояснення

36 – 40 балів	5 («відмінно»)	Маніпуляції виконано бездоганно
30 – 35 балів	4 («добре»)	Виконано правильно, є дрібні неточності
24 – 29 балів	3 («задовільно»)	Допущено незначні помилки
менше 24 балів	2 («незадовільно»)	Маніпуляцію не виконано або порушено безпеку

Якщо за одну з навичок здобувач освіти отримує менше 12 балів (оцінка «2»), весь залік вважається не складеним

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Стасишин О. С., Стасюк В. В., Бандура І. М., Вібла І. В. Медсестринство у внутрішній медицині : підручник. 6-те вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2023.
2. Кіт О. М., Боб А. О., Коноваленко С. О. Медсестринство в хірургії : підручник. Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига», 2021.
3. Кіт О. М., Ковальчук О. Л., Вардинець І. С., Боб А. О. Хірургія : підручник для студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації. 2-ге вид., без змін. Тернопіль : Укрмедкнига, 2020. 643 с.

Нормативно-правові акти

Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров’я та установах/закладах надання соціальних послуг/соціального захисту населення : наказ МОЗ України від 03.08.2021 № 1614.

Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами : наказ МОЗ України від 03.08.2020 № 1777.

Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров’я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» : наказ МОЗ України від 31.10.2024 № 1827.

Додаткова література

Касевич Н. М. Практикум із сестринської справи : навч. посіб. Київ : Здоров’я, 2005. 464 с.

Тарасюк В. С. Клінічне медсестринство в хірургії. Діяльність операційної сестри медичної / брата медичного : електронне видання (CD-ROM). Тернопіль : Укрмедкнига, 2018.

Кіт О. М., Вардинець І. С., Боб А. О. Факультетська хірургія : у 2 ч. : електронне видання (CD-ROM). Тернопіль : Укрмедкнига, 2018.

Електронні ресурси

Офіційний вебпортал Міністерства охорони здоров’я України. Накази МОЗ України. URL: https://moz.gov.ua/nakazi-moz

Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови. URL: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

Законодавство України (офіційний вебпортал Верховної Ради України). URL: https://zakon.rada.gov.ua

Компендіум — довідник лікарських засобів. URL: https://compendium.com.ua